

i Reglen er det kun Familiens Hovedmand, der drikker Brændevin. (Th. Nielsen: Det er et Spørgsmaal!) Nei, det er sikkert, i Reglen er det kun ham, medens de øvrige Forbrugs-gjenstande i Reglen ogsaa komme Familien tilgode. Skulde man nu efter hele den Behandling, denne Sag har faaet her i Thinget, udtale Noget om, hvilke Udfigter der er til at føre denne Sag igjennem, forekommer det mig, at efter den Maade, hvorpaa Landstinget har stillet sig, ere Udfigterne ikke saa overordentlig fjerne, som Mange synes at antage. Det forekommer mig, at der muligt dog kunde være nogen Grund til at antage, at man kunde blive enig med det andet høie Thing om denne Lov. Jeg før mit Vedkommende vilde ikke anse det for nogen Ulykke, om vi kunde blive enige med det høitærede Ministerium derom. Ganste vist er det sin Sag at bevilge Love, store Reformlove, til et Ministerium, til hvilket man ikke staar i et Tillidsforhold; det skal jeg gjerne erkjende. Men paa den anden Side er denne Reform saa vigtig for Land og Rige, at det ikke forekommer mig rigtig, at sætte Hensynet til Personerne over Sagen i dette Tilfælde. Altsaa, hvis vi her kunde udarbejde en Lov, som vi ere tilfredse med, som Folkethinget sætter sit Stempel paa, og denne Lov var saa heldig, at den kunde vinde Landstingets Billigelse, og Ministeriet erklærede sig tilfreds dermed, vilde jeg for mit Vedkommende i Fædrelandets Interesse være glad ved et saadant Resultat. Jeg vilde for mit Vedkommende — jeg har jo altid været imod den saakaldte Visnepolitik — navnlig i en Sag som denne anse det for overordentlig farligt at drive Visnepolitikken saa vidt, og det forekommer mig heller ikke, at det er rigtig forsvaret, aldenstund man her har efter at have bedt om Regjeringen de fornødne Midler til at fortsætte Styrelsen gjennem Finantsloven mer eller mindre rundelig, men altid dog tilstrækkeligt til at kunne føre Administrationen igjennem.

Sagd: Skjøndt jeg egentlig, da jeg forlangte Ordet, nærmest ønskede at henvende nogle Bemærkninger til det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (C. Hage) og, da han ikke er tilstede, hellere vil opsætte disse Bemærkninger, til han personlig kan høre og svare paa dem, vil jeg dog ikke ganske undlade at benytte Ordet, da Diskussionen formodentlig snart vil blive afsluttet, og der er et enkelt Synspunkt i denne Sag, der forekommer mig at være saa urigtigt og ensidigt, at jeg endnu vil gjøre et Forsøg paa at klare det. Det nævnte ærede Medlem for

Kjøbenhavns 7de Valgkreds er en stærk Modstander af mine Anskuelser om Frihandelen, og den af mig fremhævede Kjendsgjerning, at Frihandelen ikke forbedrer, men tværtimod forværre Arbeidsklassens Kaar, vil han afvise med en Bemærkning om, at Arbejderne i England blive høiere lønede end hos os. Jeg kan nu ikke efter min Erfaring ubetinget godkjende denne Bemærkning; men jeg skal ikke videre komme ind derpaa, men kun fremhæve, at jeg ikke nævnedes Arbejderne i England, men i de Lande, med hvis Industri vor danske Haandværksklasse nærmest konkurrerede, og dernæst ikke de uafhængige frie Arbejdere, men Fabrikarbejderne, hvis Stilling selv i England er saa lidt misundelsesværdig, at jeg ikke tror, det ærede Medlem vil modsigge mig, naar jeg siger, at jeg ikke ønsker vore Arbejdere bragte i en saadan Stilling. Men bortset herfra er det netop Frihandelen, der stiller den engelske Industri og den dertil knyttede Arbejderbefolkning gunstigere end i andre Lande. I England er ganste vist Frihandelen praktisk og vel begrundet i Landets Interesse, thi England har allevegne kun Fordel af Frihandelen. Dette Land med sit indskrænkede Areal, der kun kan føde en meget ringe Del af den Befolkning, Landet skal ernære, har allerede for Aarhundreder siden maattet henvise denne Befolkning til Industrien, og ved kæmpemæssig Udvikling af sin Industri har den skaffet denne Befolkning Brød. Ved sine storartede Etablissementer, ved den Energi, hvormed Kapitalen er bleven anvendt, og ved sin gjennem Generationer uddannede Fabrikarbejderbefolkning — thi, som den ærede foregaaende Taler (Suel) fremhævede, kan en saadan Befolkning ingenlunde stables i en enkelt Generation — har England et saa stort Forspring i industriel Henseende, at det meget vanskeligt kan indhentes af de Stater, der først langt senere gjennem Overbefolkning have været henviste til at søge de samme Erhvervsveie. Derfor have jo ogsaa de paagældende Landes Regjeringer fundet det nødvendigt at beskytte Arbejderne gennem Beskyttelsestold og lignende Fremgangsmaader med en altfor trykkende Konkurrence fra Englands Side, idet en saadan ellers kun kunde optages af hine Landes Overbefolkning under den mest trykkende Nød. Men den Beskyttelse, der saaledes i tidligere Tider overalt i Europa blev ydet den indenlandske Industri, have Manchesterstolens Tilhængere i England for længe siden erkjendt kunde blive farlig for Englands Industri, idet denne ikke kunde undvære Afsetningen til de forskjellige udenlandske Markeder, og derfor bleve Frihandelsprinciperne